

**PASIUNE ȘI RIGOARE.
NOI TENTAȚII ISTORIOGRAFICE**

Omagiu profesorului Ovidiu Ghitta

Seria: Istorie • Documente • Mărturii

DOI: 10.26424/978-606-085-131-8

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Pasiune și rigoare : noi tentații istoriografice : omagiu profesorului Ovidiu

Ghitta / coordonatori: Ionuț Costea, Radu Mârza, Valentin Orga. – Cluj-Napoca :

Argonaut : Mega, 2022

ISBN 978-606-085-131-8 (Argonaut)

ISBN 978-606-020-559-3 (Mega)

I. Costea, Ionuț

II. Mârza, Radu

III. Orga, Valentin

082.2(Ghitta,O.)

Volumul a fost publicat cu sprijin financiar din
Proiectul „Românii despre maghiari, maghiarii despre români:
două secole de oglindire reciprocă (1789-2007)”
Cod PN-III-P4-PCE-2021-0262

© Responsabilitatea pentru conținutul și forma studiilor aparține autorilor.

Tehnoredactare și copertă: Ioachim Gherman

**PASIUNE ȘI RIGOARE.
NOI TENTAȚII ISTORIOGRAFICE**

**Omagiu profesorului
Ovidiu Ghitta**

Coordonatori:
Ionuț Costea, Radu Mârza, Valentin Orga

Argonaut & Mega
2022

CUPRINS

Introducere <i>In Honorem Ovidiu Ghitta</i>.....	13
Prof. univ. dr. psih. Daniel David, Rectorul Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca	
Profesorul Ovidiu Ghitta, între rigoare și pasiune	15
Doru Radosav	
Bibliografie selectivă	21
Alexandra Andor	
I. SATE ȘI PREOȚI ÎN ARDEAL	37
Preoți în sate din Ardeal: Adam Theodor, paroh la Turdaș, scaunul Orăștiei (1897-1938).....	39
Maria Crăciun	
Istoria din cifre. Protopopiatul unit al Lăpușului în secolul al XVIII-lea.....	79
Greta Monica Miron	
Războiul celor mulți și tăcuți. Frontul de acasă reflectat în cronicile parohiale românești din Transilvania	114
Ana Victoria Sima	
Un nou început: din activitatea protopopului greco-catolic al Târgu Mureșului, Iosif Pop (1938-1939).....	141
Corina Teodor	
II. INSTITUȚII, RITUALURI, PRACTICI RELIGIOASE	155
Între canoane și realitatea politică: practică electorală în episcopia Transilvaniei la începutul secolului al XIV-lea.....	157
Mária Lupescu Makó	

Sfântul, comanditarii și credincioșii: algoritmul (ne)obișnuitei canonizări transilvănene.....	175
Carmen Florea	
Între schismă și unire religioasă. Predicile lui Osvaldus de Lasko despre ritul răsăritean, la începutul secolului al XVI-lea	207
Paula Cotoi	
Glasul clopotelor în Clujul premodern	220
Enikő Rűsz-Fogarasi	
De la vechi la noi orizonturi. Biserica greco-catolică din România între cele două războaie mondiale	235
Lucian Turcu	
III. OAMENI, IDEI, FAPTE	253
Discursul mineralogic în Transilvania (secolele XVIII-XIX). Câteva secvențe	255
Doru Radosav	
<i>De folos obștesc. O nouă strategie de legitimare a puterii în Țara Românească a secolului al XVIII-lea.....</i>	274
Mihai Olaru	
Les Roumains et l'Europe – l'Europe et les Roumains au début du XIXe siècle: une perspective à double sens sur le «processus de civilisation» (européanisation), du point de vue de l'anthropologie des sentiments.....	296
Alexandru-Florin Platon	
Patru generații în slujba neamului românesc: familia Papp din Beiuș.....	322
Valentin Orga	
Grămăticul cu călimara la brâu. Dimitrie Bolintineanu și țărani.....	361
Constantin Bărbulescu	

Cartea românească în biblioteca personală a lui Visarion Roman	388
Alexandru-Bogdan Bud	
România în <i>La Belle Époque</i> - progres tehnic și serbări galante (1881-1914).....	402
Toader Nicoară	
Războiul dreptății: fărădelegi și justiție în societatea românească a anilor 1916-1920. Aspecte preliminare.....	420
Gheorghe Negustor	
Figuri ilustre sătmărene. Andrei Doboși (1875-1955).....	436
Claudiu Porumbăcean	
Între Decalogul creștin și drepturile omului. Perspectiva lui Jean-Marie Lustiger (1926-2007)	462
Ion Cârja, Cecilia Cârja	
Vasile Pașca – devotament și sacrificiu în Mișcarea Națională de Eliberare	476
Livia Coroi	
O încercare monografică dedicată clubului de fotbal Universitatea Cluj. Proiectul lui Mihai Iubu.....	492
Virgiliu Țărău	
O tentativă reușită de modernizare instituțională – selecția CNATDCU 2016	509
Bogdan Murgescu	
IV. IDEOLOGIE ȘI VIAȚĂ POLITICĂ	529
Credința religioasă și lupta națională în secolul al XVIII-lea – privire retrospectivă	531
Ioan-Aurel Pop	
Între autonomie și centralism: administrația comitatelor/județelor din Transilvania între 1867-1925.....	537
Judit Pál, Vlad Popovici	

Cultură politică și politici culturale idiș în România interbelică între reconcilieri și diferențe	561
Augusta Costiuc Radosav	
Elita intelectuală românească împotriva revizionismului ungar la frontiera de vest a României interbelice	580
Gabriel Moisa	
Legionarismul și Hungarismul. O abordare comparativă a mișcărilor de extremă dreapta din România și Ungaria din perioada interbelică.....	594
Artur Lakatos	
De la <i>Rezistență sau cedare, la Ostași, vă ordon: Treceți Prutul!</i> România, un pion în „marele vârtej”	617
Marcela Sălăgean	
Vântul de la Răsărit sau Vântul de la Apus? Discursul rostit de către Mao Zedong la 18 noiembrie 1957 și impactul acestuia asupra relațiilor sino-sovietice	633
Mihai Croitor, Sanda Croitor	
Un episod de „organizare a ignoranței” în Arhivele Naționale în anul 1992: evacuarea documentelor din vestul țării.....	644
Ioan Drăgan	
V. TENTAȚII, SURSE, ȘANTIERE.....	659
Cronica lui Anonymus și nașterea imaginii românilor la maghiari în Evul Mediu.....	661
Sorin Mitu	
<i>Gesta</i> lui Anonymus. Genul literar ca argument istoriografic.....	680
Ionuț Costea	
Cercetarea vieții cotidiene în principalele centre urbane ale Transilvaniei medievale târzii. Modelul orașelor ardelenene de fundăție și tradiție germană. Repere și contexte istoriografice	698
Cosmin C. Rusu	

Context și condiționări istoriografice în Țara Românească în vremea lui Matei Basarab.....	717
Ovidiu Pecican	
Cum analizăm teoria artei a unui pictor? Despre metodele de analiză a ideilor teoretice ale lui Nicolas Poussin.....	731
Dan Eugen Rațiu	
Un document despre franciscanii din Moldova (1709) și alte câteva despre legăturile Moldovei cu Transilvania	755
Petronel Zahariuc	
Raportul diplomatic italian din 17 septembrie 1951 privind „Procesul unui grup de spioni, trădători și complotiști în slujba Vaticanului și a Centrului de Spionaj Italian”	774
Veronica Turcuș, Șerban Turcuș	
Documente papale și curiale în România. O reevaluare în vederea unui <i>Censimento</i>	794
Adinel C. Dincă	
Ridicând cortina care ascunde șantierul istoricului	808
Radu Mârza	
Literatura, adevărul și istoria: o perspectivă subiectivă	841
Florina Ilis	
LISTA CONTRIBUTORILOR	851

